

การประเมินความเสี่ยง เพื่อการป้องกันการทุจริต

ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๗

โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

คำนำ

โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับปฏิบัติงาน ที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนโดยวิเคราะห์ ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจ เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) เพื่อกำหนดมาตรการสำคัญเร่งด่วนเชิงรุกในการป้องกันการทุจริต การบริหารงานที่โปร่งใสตรวจสอบได้และการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่ปัญหาสำคัญและพบบ่อนอกจากนี้ยังนำความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนที่ได้นี้มากำหนดเป็นคู่มือป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนโรงเรียนนิคมสร้างตนเองอีกด้วย เพื่อบรรลุเป้าหมายตามศาสตร์ชาติว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต โรงเรียนนิคมสร้างตนเองหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานการวิเคราะห์ ความเสี่ยง เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ ฉบับนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ เพื่อให้ข้าราชการและบุคลากรในโรงเรียนนิคมสร้างตนเองทุกคนได้ยึดเป็นแนวปฏิบัติเพื่อขับเคลื่อนโรงเรียนนิคมสร้างตนเองให้เป็นโรงเรียนสุจริต

โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑	
บทนำ ๑	๔
ส่วนที่ ๒	
เอกสารที่เกี่ยวข้อง	๕
ส่วนที่ ๓	
การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต	๘
ส่วนที่ ๔	
การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๑๐
แผนการบริหารจัดการความเสี่ยงการป้องกันการทุจริตผลประโยชน์ทับซ้อน	๑๑

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

การมีผลประโยชน์ทับซ้อนถือเป็นการทุจริต คอร์รัปชันประเภทหนึ่ง เพราะเป็นการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคลโดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐจนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่สาธารณะขาดความเป็นอิสระความเป็นกลางและความเป็นธรรมจนส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะของส่วนรวมและทำให้ผลประโยชน์หลักขององค์กรหน่วยงานสถาบันและสังคมต้องสูญเสียไปโดยผลประโยชน์ที่สูญเสียไปอาจอยู่ในรูปของผลประโยชน์ทางการเงินคุณภาพการให้บริการความเป็นธรรมในสังคมรวมถึง คุณค่าอื่นๆตลอดจนโอกาสในอนาคตตั้งแต่ระดับองค์กรจนถึงระดับสังคมอย่างไรก็ตามท่ามกลางผู้ที่ตั้งใจ กระทำความผิดยังพบผู้กระทำความผิดโดยไม่เจตนาหรือไม่มีความรู้ ในเรื่องดังกล่าวอีกเป็นจำนวนมากจน นำไปสู่การถูกกล่าวหาหรือเรียนเรื่องทุจริตหรือถูกกลโกงทางอาญาผลประโยชน์ทับซ้อนความขัดแย้งกัน ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐในปัจจุบันที่ เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประพตติมิชอบในระดับที่รุนแรงขึ้นและยังสะท้อนปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาลและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศอีกด้วย โรงเรียนมัธยมบ้านท่าเนียบ ดำเนินการวิเคราะห์ ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิด ผลประโยชน์ทับซ้อนโดยวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนตาม มาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) เป็นกรอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเสริมสร้างสืบทอดวัฒนธรรมสุจริตและแสดงเจตจำนงสุจริตในการบริหารราชการให้เกิดความคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

๒. เพื่อแสดงความมุ่งมั่นในการบริหารราชการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล

๓. เพื่อตรวจสอบการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่รัฐไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่ง หน้าที่อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมายให้ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดียืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้องเป็นธรรมถูกกฎหมาย โปร่งใสและตรวจสอบได้

๔. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาต่อการบริหารราชการแผ่นดินแก่ผู้รับบริการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชน

ส่วนที่ ๒

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) เมื่อหลายปีที่แล้วหน่วยงานที่ชื่อว่า COSO หรือ The Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission ได้ออกเอกสาร Internal Control-Integrated Framework ออกมาเพื่อให้องค์กรธุรกิจและหน่วยงานอื่นใช้ในการประเมินและปรับปรุงระบบการควบคุมภายในซึ่งในเวลาต่อมาได้มีการผสมผสานแนวคิดเรื่องความเสี่ยงเขาไปการจัดจนทำให้พัฒนาขึ้นหลักการวิเคราะห์ประเมินและจัดทำความเสี่ยงอย่างเหมาะสมตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงตาม มาตรฐาน COSO (Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission) มีดังนี้

๑. การพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในขององค์กรให้เอื้อ (internal Environment)
๒. การกำหนด เป้าหมายการบริหารความเสี่ยง (Objective Setting)
๓. การระบุความเสี่ยงต่างๆ (Event Identification)
๔. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
๕. กลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการกับแต่ละความเสี่ยง (Risk Response)
๖. กิจกรรมการบริหารความเสี่ยง (Control Activities)
๗. ข้อมูลและการสื่อสารคั่นบริหารความเสี่ยง (Information and Communication)

ได้ดำเนินการตาม ๘ ขั้นตอนนี้อย่างละเอียดรอบคอบก็สามารถที่จะป้องกันผลกระทบเชิงลบที่อาจจะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงได้รวมทั้งองค์กรยังสามารถมั่นใจได้ว่าการจัดการความเสี่ยงนั้นอยู่ในวิสัยที่สามารถควบคุมได้ด้วยความมั่นใจการบริหารความเสี่ยงความหมายของความเสี่ยง"ความเสี่ยง"หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหายการรั่วไหลความสูญเสียเปล่าหรือเหตุการณ์ซึ่งไม่พึงประสงค์ที่ทำให้งานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดทั้งนี้ COSO ได้กำหนดความเสี่ยงไว้ ๔ ประเภท ประเภทของความเสี่ยง แบ่งออกเป็น ๔ ด้านดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk S) หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับการบรรลุเป้าหมายและพันธกิจในภาพรวมที่เกิดจากเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ และเหตุการณ์ภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อกลยุทธ์ที่วางไว้ และการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ไม่เหมาะสมรวมถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างนโยบายเป้าหมายกลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร ภาวะการแข่งขัน ทรัพยากรและสภาพแวดล้อมอันส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร

๒. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk O) เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพประสิทธิผล หรือผลการปฏิบัติงานโดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากระบบงานภายในขององค์กร/

กระบวนการ เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่ใช้บุคลากรความเพียงพอของข้อมูลส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการดำเนินโครงการ

๓. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk: F) เป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณและการเงิน เช่น การบริหารการเงินที่ไม่ถูกต้องไม่เหมาะสมทำให้ขาดประสิทธิภาพและไม่ทันต่อสถานการณ์หรือเป็น

ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเงินขององค์กร เช่น การประมาณการงบประมาณไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับขั้นตอนการดำเนินการเป็นต้นเนื่องจากขาดการจัดหาข้อมูลการวิเคราะห์การวางแผนการควบคุม และการจัดทำรายงาน เพื่อนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณและการเงินดังกล่าว

๔. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย / ระเบียบ (Compliance Risk C) เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบต่างๆ โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยง เนื่องจากความไม่ชัดเจนความไม่ทันสมัย ความไม่ครอบคลุมของกฎหมายกฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ รวมถึงการทำนิติกรรมสัญญาการร่างสัญญาที่ไม่ครอบคลุมการดำเนินงานสาเหตุของการเกิดความเสี่ยง อาจเกิดจากปัจจัยหลัก ๒ คือ

๑) ปัจจัยภายใน เช่น นโยบายของผู้บริหารความซื่อสัตย์จริยธรรม คุณภาพของบุคลากร และการเปลี่ยนแปลง ระบบงานความเชื่อถือได้ของระบบสารสนเทศการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ บ่อยครั้ง

๒) ปัจจัยภายนอก เช่น กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ของทางราชการการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี หรือสภาพการแข่งขันสภาวะแวดล้อมทั้งทางเศรษฐกิจและ การเมืองเป็นต้นการประเมินความเสี่ยง " หมายถึงกระบวนการที่ใช้ในการระบุและการวิเคราะห์ ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยรับตรวจการกำหนดรวมทั้งแนวทางที่จำเป็นต้องใช้ในการควบคุมความเสี่ยงหรือการบริหารความเสี่ยงในการดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงงานบริหารต้องประเมินความเสี่ยงทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ขององค์กร อย่างเพียงพอและเหมาะสมการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) ประกอบด้วย ๓ ขั้นตอนดังนี้

๑. การระบุปัจจัยเสี่ยง (Event Identification) องค์กรจะต้องทำความเข้าใจ และระบุให้ได้ถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุของความเสี่ยง

๒. การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) องค์กรจะต้องวิเคราะห์ถึงผลกระทบของความเสี่ยงที่มีต่อองค์กรและโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

๓. การกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยง (Risk Response) องค์กรจะต้องกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยงโดยจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสม และความคุ้มค่าด้วยการบริหารความเสี่ยงการวิเคราะห์ความเสี่ยง คือ การประมาณโอกาสของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและประเมินผลกระทบจากความมากน้อยเสี่ยง ว่าเพียงพอเพื่อจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงที่มีต่อองค์กรโดยวัดคะแนนรวมจากจำนวน ของโอกาส และผลกระทบของความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงเพื่อการป้องกันการทุจริต

ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง สภาวะการณ์ หรือข้อเท็จจริงที่บุคคลจะเป็นนักการเมืองไม่ว่าข้าราชการ พนักงานบริษัทหรือผู้บริหารซึ่งมีอำนาจหน้าที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่บุคคลนั้น รับผิดชอบอยู่และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวมซึ่งการกระทำนั้นอาจเกิดขึ้นหรือไม่รู้ตัวทั้งเจตนาและไม่เจตนาและมีรูปแบบที่หลากหลายไม่จำกัดอยู่ในรูปของตัวเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น อาทิ การแต่งตั้งพรรคพวกเข้าไปดำรงตำแหน่งในองค์กรต่างๆ ทั้งในหน่วยงานราชการรัฐวิสาหกิจและบริษัทจำกัดหรือการที่บุคคล ผู้มีหน้าที่ตัดสินใจให้ญาติพี่น้องหรือบริษัทที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสีย ได้รับสัมปทานหรือผลประโยชน์โดยมิชอบ ส่งผลให้บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรมเนื่องจากยึดผลประโยชน์ส่วนตนเป็นหลักจึงเกิดขึ้นกับประเทศชาติการกระทำแบบนี้เป็นการกระทำที่ผิดทางจริยธรรมและจรรยาบรรณการวิเคราะห์ความเสี่ยง

เกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยง ที่เป็นระบบในการบริหารจัดการปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาส ที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนและผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ เกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการทุจริตกล่าวคือยังมีสถานการณ์หรือสภาวะการณ์ของการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมมากเท่าใด ก็ยังมีโอกาสก่อให้เกิดหรือนำไปสู่การทุจริตมากเท่านั้น การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนในครั้งนี้นำเอาความเสี่ยงในด้านต่างๆ มาดำเนินการวิเคราะห์ตามกรอบมาตรฐาน(COSO The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) และตามบริบทความเสี่ยงคั่นผลประโยชน์ทับซ้อนของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ซ้อนทับจะช่วยให้โรงเรียนนิคมสร้างตนเองทราบถึงความเสี่ยงและผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้น และปัจจัยเสี่ยงที่อาจเป็นเหตุทำให้

๑. การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ของข้าราชการเป็นไปในลักษณะที่ขาดหรือมีความรับผิดชอบไม่เพียงพอ

๒. การปฏิบัติหน้าที่ไปในทางที่ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อถือในควมมีคุณธรรมความมีจริยธรรม

๓. การปฏิบัติหน้าที่โดยการขาดการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนและการยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาลพร้อมกันนี้ยังสามารถกำหนดมาตรการ แนวทางการป้องกันยับยั้งการทุจริตปิดโอกาสการทุจริตและเพื่อกำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อยอีกด้วย

ส่วนที่ ๓

การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

แนวทางของ COSO ทั้งสี่ ๘ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในขององค์กร ให้เอื้อปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในช่วยทำให้การป้องกันการทุจริตภายในที่มีอยู่มีประสิทธิภาพระดับหนึ่งผู้บริหารมีความรู้และมุ่งมั่นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมีการมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจนโครงสร้างสายงานเอื้อต่อการปฏิบัติงานสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาบริหารทรัพยากรบุคคลให้มีความรู้ความชำนาญประสบการณ์และเครื่องมืออุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพการติดตามการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม

๒. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง เพื่อป้องกันการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่รัฐมิให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อันสมควรได้โดยชอบตามกฎหมายให้ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดียืนหยัดทำให้สิ่งที่ถูกต้องเป็นธรรมถูกกฎหมาย โปร่งใสและตรวจสอบได้

๓. การระบุถึงความเสี่ยงด้านการดำเนินงานความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest)

๔. การวิเคราะห์ความเสี่ยงการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest) โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง วิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นการวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสี่ยงต่างๆเพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงและดำเนินการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยงโดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงลดผลประโยชน์ทับซ้อน ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (impact) และระดับความเสี่ยงทั้งนี้กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุเป็นจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นประจำ
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) เชิงคุณภาพที่ส่งผลกระทบด้านการดำเนินงาน (บุคลากร)

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ถูกลงโทษทางวินัยร้ายแรง
๔	สูง	ถูกลงโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง
๓	ปานกลาง	สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ไม่เหมาะสม
๒	น้อย	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
๑	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานนานๆ ครั้ง

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงโดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส × ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕-๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙-๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔-๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑-๓ คะแนน

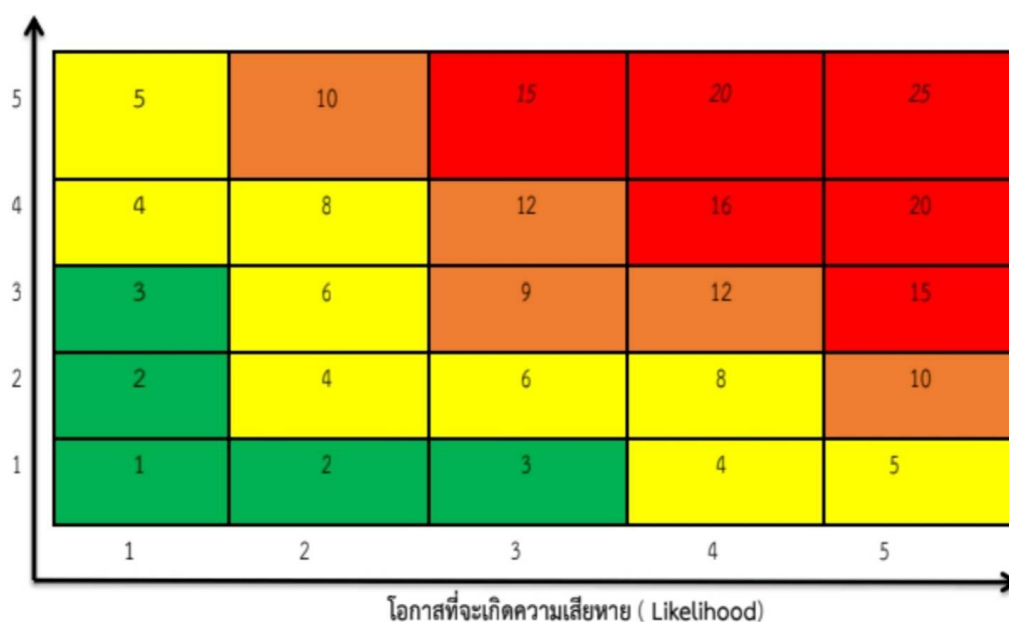
ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

ระดับความเสี่ยง = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ × ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ
(Likelihood x Impact)

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงผลสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	๑๕-๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดและประเมิณซ้ำ	สีแดง
เสี่ยงสูง (High)	๙-๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	๔-๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยงแต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑-๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง มีการดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการดำเนินงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ดังนี้

๑. การพิจารณากระบวนการที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริต หรือที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

- กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้เงินและมีช่องทางที่จะทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง
- กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสมเอื้อประโยชน์ หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้องการกีดกันการสร้างอุปสรรค
- กระบวนการที่มีช่องทางเรียกรับหรือรับผลประโยชน์จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง

๒. โดยมีกระบวนการที่เข้าข่ายมีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริตหรือที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

- การรับเงิน
- จ่ายเงินงบประมาณ
- การใช้ราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว
- การเอื้อประโยชน์ระยะเวลาในการจัดส่งเอกสารใช้ความสนิทส่วนตัวในการรับเอกสารหรือ โครงการ

หลังจากระยะเวลาที่กำหนดส่งผลทำให้การดำเนินการในขั้นตอนต่อไปล่าช้า

- ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างมีการจัดหาตัวผู้ค้าผู้รับจ้างก่อนส่งเรื่องให้พัสดุจัดทำเอกสารเบิกจ่าย
- ตรวจสอบเอกสารหลักฐานของบุคคลที่รู้จักหรือได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาก่อน
- โอนเงินให้บุคคลที่ต้องการใช้เงินด่วน โดยที่เอกสารหลักฐานยังไม่ถูกต้องไม่ครบหรือมีผู้อนุมัติ
- การดำเนินการตามระเบียบกฎหมายในเรื่องต่างๆ ที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

กระทำไม่ถูกต้อง เช่น การดำเนินการทางวินัย จะปรากฏทั้งในรูปคณะกรรมการหรือตรวจสอบในกลุ่มกฎหมายและคดีซึ่งจะมีการร้องขอกดดันหรือไม่ผ่านการพิจารณาจึงทำให้การตรวจสอบการสอบสวนไม่เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่วางไว้

- การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบกฎหมาย

๓. ความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากไม่มีการป้องกันที่เหมาะสม

- สูญเสียงบประมาณ
- เปิดช่องทางให้เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหน้าที่ให้ผู้ปฏิบัติใช้ออกระงับผิดในทางมิชอบด้วย
- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานเสียหาย ไม่เป็นที่น่าเชื่อถือของข้าราชการครูหน่วยงานต่างๆและ

ประชาชนทั่วไป

- การปฏิบัติงานของบุคลากรที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการทุจริตการลงโทษทางวินัยอาจได้รับการฉ้อ

พฤติกรรม ดังกล่าวมีมูลความจริง

๔. แนวทางการป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน การเสริมสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองรังเกียจการทุจริตทุกรูปแบบ เช่น

- การส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของบุคลากรโรงเรียนมัธยมบ้านท่าเนียบอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ

- เผยแพร่ค่านิยมและสร้างจิตสำนึกที่สร้างสรรค์ให้แก่ครูและบุคลากร
- จัดโครงการฝึกอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมให้กับครูและบุคลากร
- ชื่นชม ยกย่อง ประกาศเกียรติคุณให้แก่ครูและบุคลากร ที่มีการปฏิบัติงานดีเด่นการส่งเสริมให้

ผู้บังคับบัญชาเป็นแบบอย่างที่ดี

๕. การป้องกันเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่อาจเป็นภัยต่อหน่วยงาน เช่น

- การแจ้งเวียนหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารงานบุคคลที่โปร่งใสและเป็นธรรม
- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
- การตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานผลการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียนนิคมสร้าง

ตนเองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

- จัดช่องทางร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ

สรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องผลประโยชน์ทับซ้อนของโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง

ประจำปี งบประมาณ ๒๕๖๗

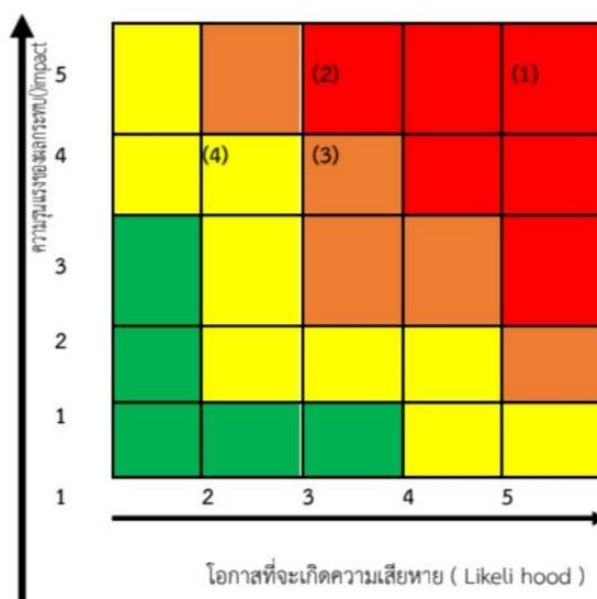
โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง กำหนดความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องผลประโยชน์ทับซ้อน จำนวน ๔ ประเด็นหลัก ดังนี้

- กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบ
- การเบิกจ่ายงบประมาณที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบ
- การเอื้อประโยชน์ ต่อพวกพ้อง
- การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบ

เมื่อพิจารณาโอกาส/ความถี่ที่จะเกิด เหตุการณ์(Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้วนำผลที่ได้มา พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงจริง และผลกระทบของความเสี่ยงต่อกิจกรรมหรือ ภารกิจของหน่วยงานว่าก่อให้เกิดระดับของความเสี่ยงระดับใด ในตารางความเสี่ยงซึ่งจะทำให้ทราบว่ามีความ เสี่ยงใดเป็นความเสี่ยงสูงสุดที่ต้องบริหารจัดการก่อน

ลำดับ	ปัจจัยเสี่ยงในการเกิดทุจริต	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ ความเสี่ยง	ลำดับ ความเสี่ยง
๑	กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบ	๕	๕	๒๕	๑
๒	การเบิกจ่ายงบประมาณที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบ	๓	๕	๑๕	๒
๓	การเอื้อประโยชน์ ต่อพวกพ้อง	๓	๔	๑๒	๓
๔	การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบ	๒	๔	๘	๔

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

จากแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map) ที่ได้จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนสามารถสรุปการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	จัดลำดับความสำคัญความเสี่ยง
กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบ	ลำดับ ๑ (สูงมาก = ๒๕ คะแนน)
การเบิกจ่ายงบประมาณที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบ	ลำดับ ๒ (สูงมาก = ๑๕ คะแนน)
การเอื้อประโยชน์ ต่อพวกพ้อง	ลำดับ ๓ (สูง = ๑๒ คะแนน)
การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบ	ลำดับ ๔ (ปานกลาง = ๘ คะแนน)

๕. การกำหนดแนวทางในการจัดการความเสี่ยง

จากตารางวิเคราะห์ความเสี่ยง สามารถจำแนกระดับความเสี่ยงออกเป็น ๓ ระดับ คือสูงมากสูง และปานกลางโดยสามารถสรุปข้อมูลการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ มีดังนี้

ระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	ปัจจัยความเสี่ยง
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	จำเป็นต้องเร่งรัดจัดการความเสี่ยงมีมาตรการลด และประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบ การเบิกจ่ายงบประมาณที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบ
เสี่ยงสูง (High)	จำเป็นต้องเร่งรัดจัดการความเสี่ยงมีมาตรการลดความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้	การเอื้อประโยชน์ ต่อพวกพ้อง
ปานกลาง (Medium)	ยอมรับความเสี่ยงแต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบ
ต่ำ (Low)	-	-

๖. การกำหนดกิจกรรมควบคุมความเสี่ยง

" กิจกรรมการควบคุม " หมายถึง นโยบายและวิธีการต่างๆที่ฝ่ายบริหารกำหนดให้บุคลากรขององค์กรปฏิบัติเพื่อลดหรือควบคุมความเสี่ยงและได้ รับการสนองตอบโดยมีการปฏิบัติตามในการดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมการควบคุมฝ่ายบริหารต้องจัดให้มีกิจกรรมการควบคุมที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อป้องกันหรือลดความเสียหายความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นและให้สามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในสำหรับกิจกรรมการควบคุมในเบื้องต้นจะต้องแบ่งแยกหน้าที่งานภายในองค์กรอย่างเหมาะสมไม่มอบหมายให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานที่สำคัญหรืองานที่เสี่ยงต่อความเสียหายตั้งแต่ต้นจนจบแต่ถ้ามีความจำเป็นให้กำหนดกิจกรรมการควบคุมอื่นที่เหมาะสมทดแทน

กิจกรรมการควบคุมประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ที่สำคัญ คือ

- การกำหนดนโยบายและแผนงาน (Policies and Plans)
- การสอบทานโดยผู้บริหาร (Management Review)
- การประมวลผลข้อมูล (information Processing)
- การควบคุมทางกายภาพ (Physical Control)
- การมอบอำนาจที่เหมาะสม (Appropriate Empowerment)
- การแบ่งแยกหน้าที่ (Segregation of Duties)
- ดัชนีวัดผลการดำเนินงาน (Performance Indicators)
- การจัดทำเอกสารหลักฐาน (Documentation)
- การตรวจสอบการปฏิบัติงานอย่างอิสระ (independent Checks on Performance)
- การกำหนดสิทธิการเข้าถึงสินทรัพย์ (Accessing Rights)

๗. การจัดการสารสนเทศและการสื่อสาร

โรงเรียนนิคมสร้างตนเองจะต้องมีกระบวนการในการบริหารจัดการสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมและได้มาตรฐานเพื่อปกป้ององค์กรจากความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้จากความเสี่ยงและเพื่อความสามารถในการดำเนินพันธกิจขององค์กรให้บรรลุผลสำเร็จ ไม่ใช่แค่เพียงการปกป้องสินทรัพย์ สารสนเทศหรือองค์กรเพียงเท่านั้น

๘. การติดตามร่องรอยความเสี่ยง

เป็นการติดตามเป็นระยะๆอย่างต่อเนื่องเพื่อระบุความก้าวหน้าของการดำเนินการความเสี่ยงการว่าได้ดำเนินการไปขั้นใดบ้างแล้ว

โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

